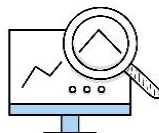

Централен
кооперативен
съюз

е-бюлетин
брой 1/2025

Бизнес и финанси

Икономически обзор

- ❑ 2024 г.: Макроикономически показатели и кооперативни стопански дейности
- ❑ 2025 г.: Макроикономическа прогноза

Финанси и осигуряване

- ❑ По-важни промени в данъчното и осигурително законодателство приети със ЗДБРБ
- ❑ Нов класификатор на икономическите дейности (КИД 2025) и промени в класификацията на длъжности и професии (НКПД 2011)

Полезна информация

- ❑ Изплащане на дивидент при спазване на ограниченията по ЗОПБ
- ❑ Преминаване към електронна трудова книжка
- ❑ Авансови вноски по ЗКПО
- ❑ Предстоящи действия и срокове

ИКОНОМИЧЕСКИ ОБЗОР

Макроикономически показатели и кооперативни стопански дейности

2024 г.: Резултати и тенденции

2.2%

брутен вътрешен продукт

2.4%

среден индекс на потребителските цени

2.6%

хармонизиран индекс на потребителските цени

Търговия на едро

В национален мащаб се наблюдава 8% спад в търговията на едро с хранителни стоки, напитки и тютюневи изделия, а в кооперативната система той е 5%.

Търговия на дребно

При търговията на дребно с хранителни стоки, напитки и тютюневи изделия в национален мащаб е отчетен 13% ръст, докато за кооперативната търговия е налице минимален спад от 0.3%.

Промисленост

В национален мащаб се наблюдава 4.5% ръст на производството на храни, напитки и обработване на дървен материал, при 2% ръст в кооперативната система.

Селско стопанство

Кооперативното селско стопанство отчита 4% спад на приходите поради понижени изкупни цени и отложена реализация.

Туризъм

Обемът на реализираните приходи от туристически услуги в кооперативната система нараства с 10% при 14% в национален мащаб.

2025 г.: Актуализирана макроикономическа прогноза

Основните макроикономически показатели за 2025 г., заложи в актуализираната прогноза на Министерството на финансите за периода 2025-2028 г. са:

- 2.8% ръст БВП
- 2.4% средногодишна инфлация
- 4% ръст на потреблението на домакинствата

Очаква се растежът на БВП през 2025 г. да се повиши до 2.8%, поради по-високи публични разходи. В същото време очакваното забавяне на растежа на доходите ще доведе до по-слабо нарастване на потреблението на домакинствата.

Повишението на потребителските цени според ХИПЦ в края на 2025 г. се очаква да бъде 2.6%. Цените на енергийните стоки ще запазят низходящия си тренд, но отрицателният им принос ще се свеи, на което се дължи и наблюдаваното ускорение на инфлацията в сравнение с края на 2024 г. Услугите отново ще имат водещ принос за формиране на инфлацията, следвани от храните.

ФИНАНСИ И ОСИГУРЯВАНЕ

ПО-ВАЖНИ ПРОМЕНИ В ДАНЪЧНОТО И ОСИГУРИТЕЛНО ЗАКОНОДАТЕЛСТВО, ПРИЕТИ СЪС ЗДБРБ

ПРОМЕНИ В ДАНЪЧНОТО ЗАКОНОДАТЕЛСТВО

В брой 5/2024 на бюлетин Бизнес и финанси Ви информирахме за разработените от Министерство на финансите проекти за промени в данъчните и осигурителни закони, които служебният кабинет внесе за обсъждане в Народното събрание. Тези проекти на промени в законите бяха оттеглени, като само част от тях се внесоха и респ. приеха от НС заедно с утвърждаването на бюджетните закони за 2025 г. (ЗДБРБ, ЗБНОИ и ЗБНЗОК).

В настоящия бюлетин Ви информираме за приетите промени, които са приети със ЗДБРБ за 2025 г. (обн. ДВ бр. 26/2025 г.).

В Закона за данък върху добавената стойност

- **Националният праг за освобождаване от облагане се намалява на 100 000 лв.** След като от 1 януари 2025 г. прагът за задължителна регистрация по ЗДДС бе увеличен от 100 000 лв. на 166 000 лв., то **считано от 1 април 2025 г. отново се връща на праг от 100 000 лв.**

Напомняме Ви, че в срок от 7 дни от изтичането на данъчния период, през който е достигнат този оборот (100 000 лв.), трябва да се подаде заявление за регистрация по ЗДДС.

- С цел намаляване възможността за измами с ДДС, в чл. 118 е създадена нова ал. 4, с която при издаване на фактура за доставка на горива, отчетена чрез ЕСФП и по която се плаща в брой, с чек, с банкова дебитна или кредитна карта или с други заместващи парите платежни средства, фактурата задължително следва да се издава от ЕСФП под формата на разширен фискален бон.

В Закона за данъците върху доходите на физическите лица

- Прецизирани са разпоредбите на чл. 22в и чл. 22г от ЗДДФЛ, свързани с **ползването на данъчни облекчения за деца**, включително и деца с увреждания, от родители, на когото не е предоставено упражняването на родителски права в случаите на развод или когато няма сключен брак. С промяната изрично е определена поредността на ползваните облекчения от двамата родители – то трябва да се ползва от родителя на когото са предоставени родителските права, и само ако този родител няма достатъчно доходи, облекчението може да се

ползва изцяло или частично от родителя на когото не са предоставени такива права.

- **Доходите на лицата**, които не са търговци по смисъла на Търговския закон, **от събиране на гиворастящи гъби и плодове**, се облагат с алтернативен данък по чл. 41а от ЗДДФЛ и поради това с допълнението по чл. 16, ал. 2 от ЗДДФЛ, се уточнява, че тези доходи не се включват при определяне на годишната данъчна основа по чл. 17 и респ. не се посочат в декларацията по чл. 50 от ЗДДФЛ.
- Синхронизирани с въведената от 2024 г. практика са разпоредбите определящи сметките по които се внасят данъчните задължения.

В Закона за корпоративното подоходно облагане

Промените касаят:

- **Продължава прилагането на минималната помощ ползвана чрез преотстъпване на корпоративния данък в случаите на производствена дейност в общини с безработица**, по-висока от средната за страната. Съгласно Регламент (ЕС) 2023/2831 на ЕК данъчното облекчение може да се ползва от 1 януари 2024 г. до 31 декември 2030 г. и в съответствие с него са променени условията за прилагане на минималната помощ:
 - ✓ увеличен е горният праг на минималната помощ, предоставяна на едно предприятие за период от 3 години от левовата равностойност на 200 000 евро на левовата равностойност на 300 000 евро (чл. 188 от ЗКПО);
 - ✓ променен е начина на изчисляване на периода на натрупване на помощта. До сега тригодишния период се оценяваше текущо, така че при всяко ново предоставяне на минимална помощ се отчиташе общият размер на помощта, отпусната през текущата година и предходните две години. С промяната периодът за натрупване на помощта е променен на три предходни години.
- Въведени са уточняващи и допълнителни разпоредби, свързани с прилагането на режима за облагане на **многонационалните и големите национални групи предприятия с допълнителен данък и с национален допълнителен данък**.
- Отменени са разпоредбите в ЗКПО, касаещи ваучерите за храна на хартиен носител и са синхронизирани текстовете относно банковите сметки, по които се внасят дължимите данъчни задължения.

В Данъчно-осигурителния процесуален кодекс

Основната промяна в ДОПК е свързана с **въвеждане на задължение за регулярно подаване на Стандартен одитен файл за данъчни цели** (нова Глава осма „б“ към дял първи на ДОПК). Основната цел на промяната е намаляване на дела на сивата икономика, укриването на данъци и отклонението от данъчно облагане. Чрез Стандартния одитен файл за данъчни цели органите по приходите ще имат достъп до счетоводна и търговска информация, извлечена от счетоводните софтуери.

Стандартният одитен файл за данъчни цели ще съдържа информация за икономическата дейност и счетоводната отчетност на задължените лица.

- **Задължение за подаване на стандартен одитен файл имат предприятията по чл. 2 от ЗСч, с изключение на микропредприятията, които не са регистрирани по ЗДДС**, местните юридически лица, които не са търговци, бюджетните предприятия; фондовете за извършване на плащания и осигурителните каси и търговските представителства.

Това задължение ще се **въвежда поетапно**, като обхвата на данъчно задължените лица, които следва да подават такъв запис зависи от категорията на предприятията, съгласно ЗСч, размерът на нетните приходи от продажби и постъпленията по сметки в НАП от данъци и осигурителни вноски, намалени с възстановените данъци и осигурителни вноски.

В тази връзка са определени следните срокове, от които съответните данъчно задължени лица са задължени да подават стандартен одитен файл за данъчни цели:

- ✓ От 01.01.2026 г. – големите предприятия, които към 31.12.2023 г. са с размер на НПП по- голям от 300 000 000 и постъпления по сметка в НАП за данъци и осигурителни вноски намалени с възстановените данъци и осигурителни вноски по- големи от 3 500 000 лв.
 - ✓ От 01.01.2027 г. – големи, средни и малки предприятия, които към 31.12.2023 г. са с размер на НПП по- голям от 300 000 000 и постъпления по сметка в НАП за данъци и осигурителни вноски намалени с възстановените данъци и осигурителни вноски по- големи от 3 500 000 лв.
 - ✓ От 01.01.2028 г. – големи, средни и малки предприятия, които към 31.12.2023 г. са с размер на НПП по- голям от 15 000 000 и постъпления по сметка в НАП за данъци и осигурителни вноски намалени с възстановените данъци и осигурителни вноски по- големи от 1 500 000 лв.
 - ✓ От 01.01.2029 г. – предприятия, които към 31.12.2026 година са големи, средни и малки предприятия по смисъла на чл. 19, ал. 1 от Закона за счетоводството.
 - ✓ От 01.01.2030 г. - предприятията по чл. 71з, ал 1 от ДОПК, т.е. всички предприятия с изключение на микропредприятията, които не са регистрирани по ЗДДС.
- **Съдържанието на стандартния одитен файл** е посочено в чл. 71и, ал. 2 и включва освен идентификационни данни и данни от счетоводната отчетност, движение и салда по счетоводни сметки, счетоводни операции в хронологичен ред, информация за дълготрайни активи и начислени амортизации, наличности и движение на материалните запаси.
 - Стандартният одитен файл **ще се подава ежемесечно, до 14-то число на месеца**, следващ отчетния месец, като е предвидено **изключение за**:
 - ✓ информацията за дълготрайните активи, която ще се подава в срока на подаване на годишната данъчна декларация по чл. 92 от ЗКПО,
 - ✓ информацията за материалните запаси - при поискване от орган по приходите в определения от него срок.
 - Предвидено е и **допълнение в санкционния режим**, свързан с неизпълнение на задълженията на стандартен одитен файл за данъчни цели (чл. 277а от ДОПК).

В Закона за акцизите и данъчните складове

Промените, касаят отстраняване на някои неясноти и улесняване на практическото прилагане на закона, а именно:

- Отстраняване на установени затруднения при определяне на компонентите, съдържащи се в течностите за електронни цигари – дефиниране на понятията по отношение на течностите за електронни цигари, съдържащи или несъдържащи никотин.
- Предвиден е преходен период, през който наличните количества акцизни стоки без бандерол могат да се продават – 30 юни 2025 г., като за наличните в търговската мрежа количества следва да се изготви и представи инвентаризационен опис до 31.май 2025 г.
- Въвеждат се разпоредби за ограничаване на данъчно задължените лица от презапасяване с тютюневи изделия в случаите на влизане в сила на нови акцизни ставки.
- С цел предвидимост за икономическите оператори по отношение на поетапното увеличение на размера на акцизните ставки върху цигарите, тютюна за пушене, пурите и пуретите, нагреваемите тютюневи изделия, електронните цигари и наргилетата се въвежда четиригодишен календар.
- Въведен е механизъм чрез който се подобрява контролната дейност на митническите органи. Въвежда се регулация за физическите лица, които могат да изпращат до или да получават от друга държава членка пощенски пратки съдържащи тютюневи изделия и алкохолни напитки.

В Закона за счетоводството

Прецизиране на разпоредбите, регламентиращи задълженията на предприятията за представяне на информация за подоходния/корпоративен данък от самостоятелно предприятие и от крайното предприятие майка на многонационална група предприятия, които осъществяват дейност в различни юрисдикции и които са местни лица за Република България.

ПО-ВАЖНИ ПРОМЕНИ В СОЦИАЛНОТО ОСИГУРЯВАНЕ

Приемането едга през м. март на текущата година на основните за 2025 г. бюджетни закони, предопредели и двата периода, за които действат различни минимални и максимални осигурителни доходи.

Запазват се ставките на осигурителните вноски за фонд „Пенсии“, фонд „Общо заболяване и майчинство“ и фонд „Безработица“, а също и съотношенията на дължимите от осигурител и осигурено лице вноски.

По-съществени параметри, свързани с определяне на дължимите осигурителни вноски за всеки едн от тези периоди са:

	<u>м.1.-м.3.</u>	<u>м.4.-м.12.</u>
■ минимален месечен осигурителен доход по икономически дейности и квалификационни групи професии, но не по-малък от	933 лв.	1 077 лв.
■ минимален месечен осигурителен доход за работещи в кооперативните организации в системата на ЦКС по квалификационни групи професии	933 лв. – за всички групи	1 077 лв. – за всички групи
■ максимален месечен осигурителен доход	3 750 лв.	4 130 лв.
■ минимален осигурителен доход за здравно осигуряване за лица, които не са осигурени на друго основание	538.50 лв.	538.50 лв.

Обръщаме внимание, че размера на **осигурителната вноска за Фонд „Трудова злополука и професионална болест“** за основните икономически дейности е посочен по периоди, както следва:

- за периода от 1 януари до 31 март в приложение № 2 към ЗБДОО за 2025 г., за икономическите дейности класифицирани по КИД 2008 за
- за периода от 1 април до 31 декември в приложение № 2А към ЗБДОО за 2025 г., за икономическите дейности класифицирани по КИД 2025.

За 2025 г. отново не се внасят вноски за фонд „Гарантирани вземания на работниците и служителите“.

Запазва се режимът на изплащане на паричните обезщетения за временна неработоспособност, съгласно чл. 40, ал. 5 от КСО – първите два работни дни се изплащат от осигурителя, а от 3-тия ден на настъпване на временната неработоспособност – от ДОО.

Запазва се периодът, доходът за който се взема предвид при изчисляване размерите на паричните обезщетения – 18 календарни месеца за паричните обезщетения при временна неработоспособност, а за бременност и раждане и безработица – 24 месеца.

НОВ КЛАСИФИКАТОР НА ИКОНОМИЧЕСКИТЕ ДЕЙНОСТИ (КИД-2025) и ПРОМЯНА НА НАЦИОНАЛНАТА КЛАСИФИКАЦИЯ НА ПРОФЕСИИТЕ И ДЛЪЖНОСТИТЕ (НКПД 2011)

Код на икономическите дейности

КИД-2025 е стандарт за събиране, анализиране и представяне на статистически данни по икономически дейности.

От 1 януари 2025 г. е в сила новата класификация на икономическите (КИД-2025), утвърдена със Заповед № РД-05-950/29,11,2024 г. на председателя на Националния статистически институт (обн. ДВ, бр. 106/17.12.2024 г.). Новата класификация замества досегашната КИД-2008, прилагана в последните 16 години. Актуализацията е породена от промените в икономическите структури, в технологичното развитие, възникването на нови дейности и продукти.

Общите характеристики на КИД-2025 остават непроменени. Променени са правилата за приложение, критериите за изграждане и са подобрени обяснителните текстове към някои позиции. Създадени са нови раздели, групи и класове, които отразяват формите за производство и нововъзникналите икономически дейности.

Национален класификатор на професиите и длъжностите (НКПД 2011)

В съответствие с промените на КИД-2025 г. със Заповед № РД01-352 от 16.12.2024 г. на Министъра на труда и социалната политика, в сила от 1 януари 2025 г. са утвърдени следните промени в Националната класификация на професиите и длъжностите 2011 (НКПД 2011):

■ нови длъжностни наименования в НКПД:

Код		Наименование
2145	6016	Енолог
2149	6042	Анализатор, мониторинг на фотоволтаични централи
2149	6043	Експерт по електроенергетика и енергийно регулиране
2149	6044	Експерт по енергийна ефективност
2421	6036	Специалист, управление на портфолио
2422	6111	Старши инженер по чл. 17, ал. 1, т. 1 от Закона за електронните съобщения
2422	7112	Инспектор в инспекторат по чл. 46 от Закона за администрацията
2422	5113	Инженер по чл. 17, ал. 1 от Закона за електронните съобщения
2433	6005	Специалист, доставка на електроенергия

Код		Наименование
2651	7019	Експерт по културни ценности и художествени произведения
3151	3015	Механик по чл. 87 от Кодекса на търговското корабоплаване
3152	3026	Капитан по чл. 87 от Кодекса на търговското корабоплаване
3240	3004	Ветеринарен лаборант
3324	3008	Специалист енергийни пазари
3359	3030	Регионален представител на Комисията за защита от дискриминация
3359	3031	Старши техник по чл. 17, ал. 1 от Закона за електронните съобщения
3359	3032	Техник по чл. 17, ал. 1 от Закона за електронните съобщения
3511	3005	Техник по комуникационни системи
4221	3010	Туристически агент
5151	1007	Консиерж
5249	3007	Книжар

▪ **променено наименованието на следните длъжности:**

Код		Старо наименование	Ново наименование
2250	7003	Ветеринар	Ветеринарен лекар
2250	7004	Ветеринар, акушер-гинеколог	Ветеринарен лекар, акушер-гинеколог
2250	7005	Ветеринар, ветеринарно-санитарен инспектор	Ветеринарен лекар, ветеринарно-санитарен инспектор
2250	7006	Ветеринар, епидемиолог	Ветеринарен лекар, епидемиолог
2250	7007	Ветеринар, интернист	Ветеринарен лекар, интернист
2250	7008	Ветеринар, паразитолог	Ветеринарен лекар, паразитолог
2250	7009	Ветеринар, патолог	Ветеринарен лекар, патолог
2250	7010	Ветеринар, фармаколог и токсиколог	Ветеринарен лекар, фармаколог и токсиколог
2250	7011	Ветеринар, физиолог	Ветеринарен лекар, физиолог
2250	7012	Ветеринар, хирург	Ветеринарен лекар, хирург

Какво означават тези промени за кооперативните организации?

▪ **уведомяване на НАП при сключване, изменение или прекратяване на трудовите договори, съгл. чл. 62 от КТ**

Случаите, при които е необходимо подаване на уведомление до НАП за регистриране на настъпила промяна в трудовото правоотношение са уредени в чл. 3, ал. 1, б. „б“ и „г“, ал. 2 и ал. 3 на Наредба № 5/2002 г. за съдържанието и реда за изпращане на уведомлението по чл. 62, ал. 5 от Кодекса на труда, и това са при промяна на:

- ✓ длъжността и/или срока на договора

- ✓ работното място на лицето в друго населено място, с която се променя кодът по ЕКАТТЕ на населените места,
- ✓ работодателя в случаите на чл. 123 и 123 а от КТ
- ✓ ЕИК по регистър БУЛСТАТ на осигурителя, без да се променя работодателят.

Следователно, не е необходимо да се подава уведомление до НАП, когато длъжността се запазва, а се променя само икономическата дейност, в която се извършва, съгласно новия КИД-2025.

Но в случай, че е променена длъжността или е налице нов трудов договор, то работодателят трябва да подаде уведомление, в което да посочи новия код съобразно НКПД и КИД-2025, в сила от 1 януари 2025 г.

▪ **Вписване на промяна на КИД в търговския регистър**

Вписването на КИД в търговския регистър не е задължително, но в случай че такъв е бил вписан, трябва да се подаде заявление за неговата промяна в съответствие с КИД-2025.

Правилно определеният и посочен код на основната икономическа дейност е важен критерий при кандидатстване за финансиране по различни програми. В повечето случаи административният орган на програмата изисква от кандидата удостоверение от НАП, или прави проверка в НСИ, на базата на представените годишни финансови отчети за дейността и при несъответствие приема този код, който е посочен в НСИ.

ПОЛЕЗНА ИНФОРМАЦИЯ

Изплащане на дивидент при спазване на ограниченията по Закона за ограничаване плащанията в брой (ЗОПБ)

Съгласно чл. 3, ал. 1, т. 4 от ЗОПБ всяко изплащане на дивидент в размер над 1 000 лв. се извършва задължително само чрез превод или внасяне по платежна сметка на получателя. Цитираната разпоредба провокира множество въпроси относно прилагането ѝ и най-вече дали това ограничение се отнася до общият размер на определения за разпределение дивидент или до сумата, която се изплаща на съответния член-кооператор съобразно неговото дялово участие.

В тази връзка официалното становище на Министерство на финансите (писмо изх. № 62-00-6/12.03.2025 г.), което потвърждава разбирането ни до момента е, че ограничението от 1 000 лв. по чл. 3, ал. 1, т. 4 от ЗОПБ се отнася до размерът на дивидента, подлежащ на изплащане на съответния получател и не се обвързва с общия размер на определение за разпределения дивидент, съгласно решението на Общото събрание.

Следователно, когато спрямо конкретния член-кооператор, дължимият за изплащане дивидент е в размер до 1 000 лв. сумата може да бъде изплатена в брой. Но когато тази сума е равна или надвишава 1 000 лв., плащането следва да е чрез превод или внасяне по платежна сметка.

Преминаване към електронни трудови книжка и единен електронен трудов запис

Напомняме Ви, че от 1 юни 2025 г. влизат в сила промените в Кодекса на труда отнасящи се до въвеждане на единния електронен трудов запис.

Няма промени в досегашните срокове за подаване на информация към НАП, но това ще става с нов образец (<https://nra.bg/wps/portal/nra/actualno/publikuvane-e-xsd-shema-na-elektronen-trudov-zapis>).

От 01.06.2025 г. информацията при сключване на трудов договор след 31.05.2025 г., или при издаване на акт за назначаване, при изменение на трудовото правоотношение, при прекратяване на регистриран трудов договор, при коригиращи или заличаващи данни ще се подава само по електронен път или на електронен носител. За целта на страницата на НАП са публикувани:

- XSD схема на електронен трудов запис за сключване, изменение и прекратяване на трудов договор и за възникване, промяна и прекратяване на служебно правоотношение, съгласно Наредба за вписване в регистъра на заетостта
- Структура и формат на файла и ред за подаване на данни в електронен вид с електронен трудов запис за сключване, изменение и прекратяване на трудов договор и за възникване, промяна и прекратяване на служебно правоотношение, съгласно Наредба за вписване в регистъра на заетостта

Всички работодатели трябва да създадат организация и **в срок до 1 юни 2026 г.** да оформят хартиените трудови книжки на работниците и служителите, а също и на тези от тях, на които трудовото правоотношение се прекратява в периода от 1 юни 2025 г. до 1 юни 2026 г. Това става, като в трудовата книжка с цифри и думи се запише продължителността на трудовия стаж, положен при него към 1 юни 2025 г., подписва се от главния счетоводител и от работодателя, подпечатва се и така оформената трудова книжка се връща на работника или служителя.

АВАНСОВИ ВНОСКИ ПО ЗКПО

Правилата, определящи дължимостта на авансовите вноски за корпоративен данък са регламентирани в глава четирнадесета на ЗКПО (чл. 83-91). Разпоредбата на чл. 83 от ЗКПО определя общите правила относно вида, дължимостта и базата за определяне авансовите вноски.

Авансови вноски не се дължат от:

- данъчно задължени по ЗКПО лица, чиито нетни приходи от продажби за годината преди предходната не превишават 300 000 лв. и
- новоучредените данъчно задължени лица за годината на учредяването им и за следващата година, с изключение на новообразуваните в резултат на преобразуване по Търговския закон.

Например: кооперация не е задължена да прави авансови вноски през 2025 г., ако през 2023 г. нетните ѝ приходи от продажби не превишават 300 000 лв.

Кооперативна организация, която не е задължена да прави авансови вноски за корпоративен данък, може да избере да прави такива през годината, съгласно чл. 83, ал. 3 от ЗКПО.

Видове авансови вноски

- **месечни авансови вноски** - дължат лицата, чиито нетни приходи от продажби за годината преди предходната превишават 3 000 000 лв.
- **тримесечни авансови вноски** - дължат лицата, които нямат задължение да правят месечни авансови вноски, т.е. отчетените нетни приходи през годината преди предходната е в диапазона от 300 000,01 лв. до 3 000 000 лв. вкл..

Тримесечни авансови вноски правят и лицата, които не са задължени да правят авансови вноски, но са избрали да правят такива по реда на чл. 83, ал. 3 от ЗКПО.

Деклариране

Декларирането на авансовите вноски за текущата година се извършва с подаване на декларация по чл. 87а от ЗКПО за деклариране вида и размера на авансовите вноски и по чл. 88 от ЗКПО за промени на авансовите вноски (образец 1020).

- **Деклариране на вида и размера на дължимите за годината авансови вноски** следва да се направи от всички данъчно задължени лица, които съгласно ЗКПО попадат в изискванията за внасяне на авансов данък. Декларацията се подава с електронен подпис **в срок до 15 април на текущата година.**

Декларация не подават лицата, които са освободени от авансови вноски и не са избрали да правят такива съгласно чл. 83, ал. 3 от ЗКПО. **Декларация се подава и**

ако прогнозният данъчен финансов резултат е отрицателна или нулева величина, но лицето е задължено да извършва авансови вноски. В този случай, като размер на дължимата месечна/тримесечна авансова вноска, съответно размер на определената месечна/тримесечна авансова вноска след преотстъпване, се посочва нула.

- **При промяна размера на авансовите вноски.** Лицата, които са декларирали вида и размера на авансовите си вноски, но в течение на годината желаят да променят размера им подават нова декларация, в която отбелязват ред 4 или 5 от Част II– Данни за декларацията и попълват Част IV – Деклариране на променените авансови вноски.

Декларацията за промяна се подава преди срока на внасяне на вноската, която се променя. Последният срок за промяна на авансов данък е до 15 ноември на текущата година, и се отнася за авансовата вноска, дължима за внасяне до 1 декември, т.е. това е последната месечна или III-та тримесечна авансова вноска.

Срокове за внасяне

- **на месечни авансови вноски** сроковете за внасяне са както следва:
 - ✓ януари, февруари и март – до 15-и април;
 - ✓ от април до ноември – до 15-о число на месеца, за който се отнасят;
 - ✓ за м. декември – до 1 декември на текущата календарна година.
- **на тримесечни авансови вноски:**
 - ✓ за първо и второ тримесечие – до 15-о число на месеца, следващ тримесечието;
 - ✓ за трето тримесечие – до 1 декември;

За четвърто тримесечие не се прави авансова вноска.

Лихва за декларирани и внесени в по-малък размер авансови вноски

При неточно прогнозираните авансови вноски, които водят до внесени през годината по-малък размер на авансов данък се дължат лихви, ако отклонението е по-голяма от 25% от дължимия годишен данък, а именно:

- ✓ при месечни авансови вноски – лихва се дължи, когато дължимият годишен корпоративен данък надвиши с над 25% сумата от определените и внесени авансови вноски;
- ✓ при тримесечните авансови вноски - когато 75% от дължимия годишен корпоративен данък надвиши с над 25% сумата от определените и внесени авансови вноски.

Лихва не се дължи от лицата, които не са задължени да внасят авансови вноски по ЗКПО, но са избрали да правят такива съгласно чл. 83, ал. 3 от ЗКПО.

Преотстъпване на авансовите вноски. Кооперативните организации, които отговарят на правилата за преотстъпване на корпоративен данък по глава двадесет и втора от ЗКПО ползват това право и от декларираните авансовите вноски. Прогнозираният годишен размер на преотстъпения данък се приспада пропорционално от декларираните авансови вноски (чл. 91 ЗКПО).

ПРЕДСТОЯЩИ ДЕЙСТВИЯ И СРОКОВЕ

Основните данъчни задължения и срокове в периода м. април - м. юни 2025 г. са:

Деклариране и внасяне на авансови вноски за корпоративен данък

Регът за деклариране и срокът за внасяне на гължимите авансови вноски е посочен в предходната тема на Бюлетина.

До 30-ти април 2025 г.: деклариране на данни за налични парични средства в касите и вземания

Регистрираните по ЗДДС лица, декларират с декларацията по чл. 55, ал. 1 от ЗДДФЛ и чл. 201, ал. 1 от ЗКПО данни от текущата си счетоводна отчетност за налични парични средства в касите и вземания от собственици физически лица, от работници, служители, лица, наети по договор за управление и контрол, и подотчетни лица, когато в края на календарното тримесечие общата им сума надхвърля 50 000 лв.

До 30-ти април 2025 г.: деклариране и внасяне на удържания през I-во трим. на 2025 г. данък при източника по ЗКПО и ЗДДФЛ

При кооперативните организации това обикновено са облагаеми доходи:

- на физически лица от наем, от стопанска дейност на физически лица, които не са търговци (свободна професия, извънтрудови правоотношения) и за парични доходи от други източници (лихви, производствени дивиденди и др.)
- за дивидент на физически лица и от лихви по заеми към кооперацията (чл. 38, ал. 11 ЗДДФЛ)
- на чуждестранни физически лица по чл.37 от ЗДДФЛ (например върху възнаграждения за технически услуги, доходи от лихви, авторски и лицензионни възнаграждения и други)

Припомняме базовите правила за определяне и удържане на данък дивидент, имайки предвид, че в настоящата кампания за провеждане на Общи събрания кооперациите биха могли да вземат решения за разпределение на дивидент за дялово участие.

- доходите от дивидент се облагат с окончателен данък по реда на чл. 38, ал. 1 от ЗДДФЛ определен върху brutната сума на дивидента, утвърден от Общото събрание на кооперацията, при ставка от 5%. С данък не се облагат дивиденди, за които ОС е взело решение да не се изплащат, а да се капитализират чрез увеличаване на дяловата вноска.
- дължимият окончателен данък върху доходите от дивидент се определя и удържа от кооперацията, платец на дохода, и се декларира с декларация по чл.

55, ал. 1 от ЗДДФЛ в срока на внасянето му – до края на месеца, следващ тримесечието, през което е взето решението за разпределяне на дивидент.

- окончателният данък се внася независимо от това дали дивидента е изплатен или не.

До 30-ти юни .2025 г.

- *Подаване на ГДД по ЗКПО и внасяне на дължимия корпоративен данък, данък върху представителни и социални разходи*
- *Подаване на ГФО в НСИ или декларация без дейност*

Местни данъци и такси за имоти и превозни средства по ЗМДТ

До 30.04.2025 г. е срокът, в който дължимият годишен данък върху недвижимото имущество и превозни средства може да се плати с отстъпка от 5%.

При плащане на части сроковете съответно са:

- до 30.06.2025 г. – за I-вото полугодие
- до 31.10.2025 г. – за II-рото полугодие

Сроковете за внасяне на дължимата такса битови отпадъци по ЗМДТ, както и евентуална отстъпка, ако е предвидена такава, се определят от общинския съвет по местонахождение на имота. Следователно, кооперативните организации следва чрез администрацията на съответната община да се информират какви са актуалните срокове за внасянето на таксата.

Дирекции:

„Икономическа политика“ и „Финанси и счетоводство“

тел: 02/926 68 43

email: coop_economics@cks.bg

тел: 02/926 64 26